

**Infoweбинаari:
Varautumisen väylä, Beredskap
tillsammans – vapaa sivistystyö
kokonaisturvallisuuden
vahvistajana**

20.5.2026 klo 10-11

Hankkeen perustiedot

- OKM:n rahoittama hanke 3.3.2026 – 31.12.2027, 156 000 €.
- Hakijana ja hankkeen koordinaattorina Suomen Kansanopistoyhdistys.
- Yhteistyökumppaneina Kansalaisopistojen liitto, Bildningsalliansen, Suomen Kesäyliopistot ja Maanpuolustuskoulutusyhdistys. Ulkoisena yhteistyökumppanina Opintokeskukset ry.
- Tavoitteena henkisen kriisinkestävyyden ja varautumisen opetuksen lisääminen laadukkaasti vapaan sivistystyön toimintaan kullekin oppilaitosmuodolle soveltuvalla tavalla.

Projektets grunduppgifter

- Projektet är ett av UKM finansierat projekt för perioden 3.3.2026–31.12.2027, med en finansiering på 156 000 euro.
- Sökande och projektkoordinator är Finlands Folkhögskolförening.
- Samarbetspartner är Medborgarinstitutens förbund, Bildningsalliansen, Finlands Sommaruniversitet och Försvarsutbildningsföreningen (MPK). Som extern samarbetspartner fungerar Studiecentralerna rf.
- Målet är att på ett kvalitativt sätt stärka undervisningen i psykisk kriställighet och beredskap inom det fria bildningsarbetet, på ett sätt som lämpar sig för respektive läroanstaltsform.

MIKSI I

Maailma on vaikeasti ennakoitavissa olevassa muutoksessa. Se **ON** pelottavaa.

Maailmantilanteen lisäksi Suomessa on tunnistettu nouseva luottamusvaje.

2024 väestökyselyissä:

- 15 % kansalaisista kokee katkeruutta yhteiskunnalle (2022 10%)
- 10 % **hyväksyy väkivallan** käytön omien tavoitteiden saavuttamiseksi (2022 7%)

Lisäksi

- Luottamus poliittiseen päätöksentekoon laskussa.
- Kokemus yhteiskunnallisesta oikeudenmukaisuudesta alhaisin mittaushistoriassa (2020-)
- Absoluuttisesti Suomi on edelleen keskiarvon yläpuolella kv-vertailussa, mutta kehityksen **suunta ja vauhti** huolestuttavia

VARFÖR I

Världen befinner sig i en förändring som är svår att förutse. Det ÄR skrämmande.

Utöver världsläget har man i Finland identifierat en växande tillitsbrist.

I befolkningsenkäter 2024:1

- 5 % av medborgarna upplever bitterhet gentemot samhället (2022: 10 %)
- 10 % **accepterar användning av våld** för att uppnå egna mål (2022: 7 %)

Dessutom:

- Förtroendet för det politiska beslutsfattandet är på nedgång.
- Upplevelsen av samhällelig rättvisa är den lägsta under hela mätningens historia (2020–).
- Finland ligger fortfarande över genomsnittet i internationella jämförelser, men utvecklingens *riktning* och *takt* är oroande.

MIKSI II

” Luottamus on kansalaisvarallisuutta. Tulisi siirtyä passiivisesta varautumisesta yhteisöjen yhteistoimintaan. Resilienssin valtakunnallinen johtaminen haasteellista. Myös kognitiivinen resilienssi eli mielen kyky sopeutua uuteen tilanteeseen sekä objektiivinen tiedonvälitys on haasteellista. Suomen kansallinen tarina pitää päivittää. Resilienssi pitäisi kääntää passiivisesta odottamisesta aktiiviseen toimijuuteen. Tarvitaanko aina kriisi? Akuutti resilienssi ei ehkä toimi, jos perusresilienssi on murentunut. Usko instituutioihin voi rapautua nopeastikin.”

Suomen henkinen kriisinkestävyys ja informaatioresilienssi täytyy tuoda vielä selvemmin osaksi kansallista turvallisuusstrategiaa.

Yksilöiden ja heidän muodostamiensa yhteisöjen suhteet toisiinsa muodostavat yhteiskunnan, joka kannattelee valtiota. Keskeistä on sosiaalinen koheesio. Koheesio tarkoittaa yhteiskunnan kykyä varmistaa jäsentensä hyvinvointi minimoimalla eriarvoisuutta ja edistämällä luottamusta (OECD ja EU).

VARFÖR II

”Tillit är ett samhälleligt kapital. Vi borde gå från passiv beredskap till aktiv samverkan mellan gemenskaper. Det nationella ledarskapet för resiliens är utmanande. Även den kognitiva resiliensen – det vill säga människans förmåga att anpassa sig till nya situationer – samt objektiv informationsförmedling är utmanande. Finlands nationella berättelse behöver uppdateras. Resiliens borde översättas från passivt väntande till aktivt handlande. Behövs det alltid en kris? Akut resiliens fungerar kanske inte om den grundläggande resiliensen redan har urholkats. Tilliten till institutionerna kan också försvagas mycket snabbt.”

Finlands psykiska kristålighet och informationsresiliens måste ännu tydligare bli en del av den nationella säkerhetsstrategin.

Relationerna mellan individer och de gemenskaper de bildar utgör det samhälle som bär upp staten. Det centrala är social sammanhållning. Sammanhållning innebär samhällets förmåga att säkerställa medlemmarnas välbefinnande genom att minimera ojämlikhet och främja tillit (OECD och EU).

MIKSI III

- Mikä muu on muuttunut? Suomi on kansainvälistynyt melko tavalla. Emme enää ole kaikki Suomessa syntyneitä ja Talvisodan henkeen kasvatettuja luterilaisia. Noin 0,6 miljoonalla maassa asuvalla ei ole samaa perimää ja osaa Suomessa syntyneitäkään ei enää resonoi Suomen perinteinen tarina.
- Silti Suomi on maailman paras maa ja monille ainoa, puolustamisen arvoinen koti.
- 20 vuotta on korostettu yksilökeskeisyyttä. Ei ihme, jos sosiaalinen koheesio ja yhdessä tekeminen alkaa olla koetuksella. Yksinäisyys lietsoo pelkoa ja passiivisuutta jo normaalioloissa.
- Vapaa sivistystyö tavoittaa n. 1,7 miljoonaa ihmistä vuosittain. Meillä on valmiina perinteinen, laaja ja monipuolinen kosketuspinta suoraan kansalaisiin (ns. 4. sektori).

VARFÖR III

- Vad annat har förändrats? Finland har internationaliserats i ganska hög grad. Vi är inte längre alla lutheraner födda i Finland och uppvuxna i vinterkrigets anda. Omkring 0,6 miljoner människor som bor i landet har inte samma bakgrund, och inte heller alla som är födda i Finland känner längre samhörighet med det Finland.
- Trots det är Finland världens bästa land och för många det enda hem som är värt att försvara.
- Under de senaste 20 åren har individualismen betonats starkt. Det är därför inte förvånande om den sociala sammanhållningen och viljan att göra saker tillsammans börjar sättas på prov. Ensamhet föder rädsla och passivitet redan under normala förhållanden.
- Det fria bildningsarbetet når cirka 1,7 miljoner människor varje år. Vi har redan en traditionell, omfattande och mångsidig kontaktyta direkt till medborgarna (den så kallade fjärde sektorn).

MIKSI IV VARFÖR IV

” Lisäksi avustuksen tavoitteena on edistää vapaan sivistystyön, aikuiskoulutuksen ja muun sivistystyön **merkitystä, arvostusta ja vaikutusta yhteiskunnassa** sekä vapaan sivistystyön toimialan kehittymistä, osaamista ja kansainvälistymistä.. ”

(OKM, VV-hankkeen päätöksen perustelu)

” Dessutom är syftet med understödet att främja det fria bildningsarbetets, vuxenutbildningens och det övriga bildningsarbetets **betydelse, uppskattning och genomslag i samhället** samt att stödja utvecklingen, kompetensen och internationaliseringen inom det fria bildningsarbetets verksamhetsområde..”

(UKM, motivering till beslutet om VV-projektet)

HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeessa:

- Vahvistamme väestön kriisivalmiuksia, resilienssiä ja yhteisöllistä varautumista vapaan sivistystyön koulutusten kautta sekä tuemme kaikkien osallisuutta myös kriisitilanteissa.
- Hyödynnämme vapaan sivistystyön vahvuuksia: osallisuutta, demokratiaosaamista ja yhteisöllistä oppimista yhteisöllisen resilienssin ja luottamuksen vahvistamisessa.
- Kehitämme ja pilotoimme uusia, arvioituja ja skaalautuvia koulutusmalleja vst oppilaitosten ja niiden kohderyhmien tarpeisiin.
- Tuemme oppilaitoksia uudistamaan koulutustaan vahvistaen yhteisöjen toimintakykyä ja yhdenvertaista osallisuutta.
- Vahvistamme oppilaitosten alueellista roolia varautumisessa kytkemällä koulutukset alueellisiin ja kansallisiin varautumisjärjestelyihin.
- Edistämme osallisuutta, yhteenkuuluvuutta ja luottamusta, jotka ovat yhteiskuntarauhan ja sisäisen turvallisuuden perusta.
- Jaamme opit ja materiaalit koko kentälle, jotta ratkaisut juurtuvat pysyväksi osaksi vapaan sivistystyön tehtävää ja vahvistavat yhteiskunnan eheyttä.

HANKKEEN TULOKSET

Hankkeessa syntyy:

- Arvioituja ja käytännössä testattuja koulutusmalleja, jotka toteutetaan suomeksi ja ruotsiksi ja jotka soveltuvat eri vapaan sivistystyön oppilaitoksiin ja kohderyhmille.
- Uusia koulutussisältöjä ja -materiaaleja, jotka vahvistavat väestön kriisivalmiuksia, resilienssiä ja yhteisöjen toimintakykyä häiriötilanteissa.
- Oppilaitosten lisääntynyt valmius tarjota kriisinkestävyyttä ja osallisuutta vahvistavaa koulutusta osana omaa koulutustarjontaansa.
- Uusia tapoja kytkeä vapaan sivistystyön koulutukset alueellisiin ja kansallisiin varautumisjärjestelyihin.
- Laajemmat yhteiskunnalliset vaikutukset, kuten demokratian, yhteisöllisyyden ja monikulttuurisen ymmärryksen vahvistuminen sekä maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen.

PROJEKTETS MÅL

Inom projektet:

- stärker vi befolkningens krisberedskap, resiliens och gemensamma beredskap genom utbildningar inom det fria bildningsarbetet samt stöder allas delaktighet även i krissituationer.
- utnyttjar vi det fria bildningsarbetets styrkor – delaktighet, demokratikompetens och gemensamt lärande – för att stärka den kollektiva resiliensen och tilliten.
- utvecklar och piloterar vi nya, utvärderade och skalbara utbildningsmodeller för läroanstalter inom det fria bildningsarbetet och deras målgrupper.
- stöder vi läroanstalterna i att förnya sin utbildning för att stärka gemenskapernas handlingsförmåga och jämlika delaktighet.
- stärker vi läroanstalternas regionala roll i beredskapen genom att koppla utbildningarna till regionala och nationella beredskapsarrangemang.
- främjar vi delaktighet, samhörighet och tillit, som utgör grunden för samhällsfred och inre säkerhet.
- sprider vi lärdomar och material till hela fältet, så att lösningarna förankras som en permanent del av det fria bildningsarbetets uppdrag och stärker samhällets sammanhållning.

PROJEKTETS RESULTAT

Inom projektet skapas:

- utvärderade och praktiskt testade utbildningsmodeller som genomförs på finska och svenska och som lämpar sig för olika läroanstalter inom det fria bildningsarbetet och deras målgrupper.
- nya utbildningsinnehåll och material som stärker befolkningens krisberedskap, resiliens och gemenskapernas handlingsförmåga i störningssituationer.
- ökad beredskap hos läroanstalterna att erbjuda utbildning som stärker krishållfasthet och delaktighet som en del av deras eget utbildningsutbud.
- nya sätt att koppla utbildningar inom det fria bildningsarbetet till regionala och nationella beredskapsarrangemang.
- bredare samhälleliga effekter, såsom stärkt demokrati, gemenskap och mångkulturell förståelse samt stöd för invandrares integration.

MITÄ?

- TP1 – Osaamisen ja koulutussisältöjen kartoitus sekä hankkeen käynnistys (3–5/2026) – MITÄ KAIKKEA JA MISSÄ JO TEHDÄÄN ja KUKA ON MOTIVOITUNUT LÄHTEMÄÄN MUKAAN, MUUTAMA PILOTTI JO TÄNÄ KEVÄÄNÄ :)
- TP2 – Koulutusmallin ja oppimateriaalien kehittäminen (3–12/2026) – OPSU, MATERIAALIPANKIT, HENKILÖSTÖN KOULUTUS ENNEN SYYSLUK.ALKUA, ITSEOPISKELUMATERIAALIT / VERKKOKURSSIT OPETTAJILLE JNE.
- TP3 – Pilotointi eri oppilaitosmuodoissa (9/2026–10/2027) – HUOMIOIKAA VUOSIKELLOISSA, RESURSSOINNISSA JA TYÖAIKASUUNNITELMISSA , KULLEKIN OMAAN OPETUSTOIMINTAAN SOPIEN JA ALUEEN ASIAKASTARPEEN MUKAAN..
- TP4 – Koulutusmallin vakiinnuttaminen ja levittäminen (7–12/2027) VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI, KEHITTÄMINEN, ”VIRALLISTAMINEN”

Varautumisen Väylä -kartoituskyselyn tuloksia vapaan sivistystyön oppilaitoksista

”First Impression Report” (FIR)

Jarmo Pennala / asiantuntija / varautuminen

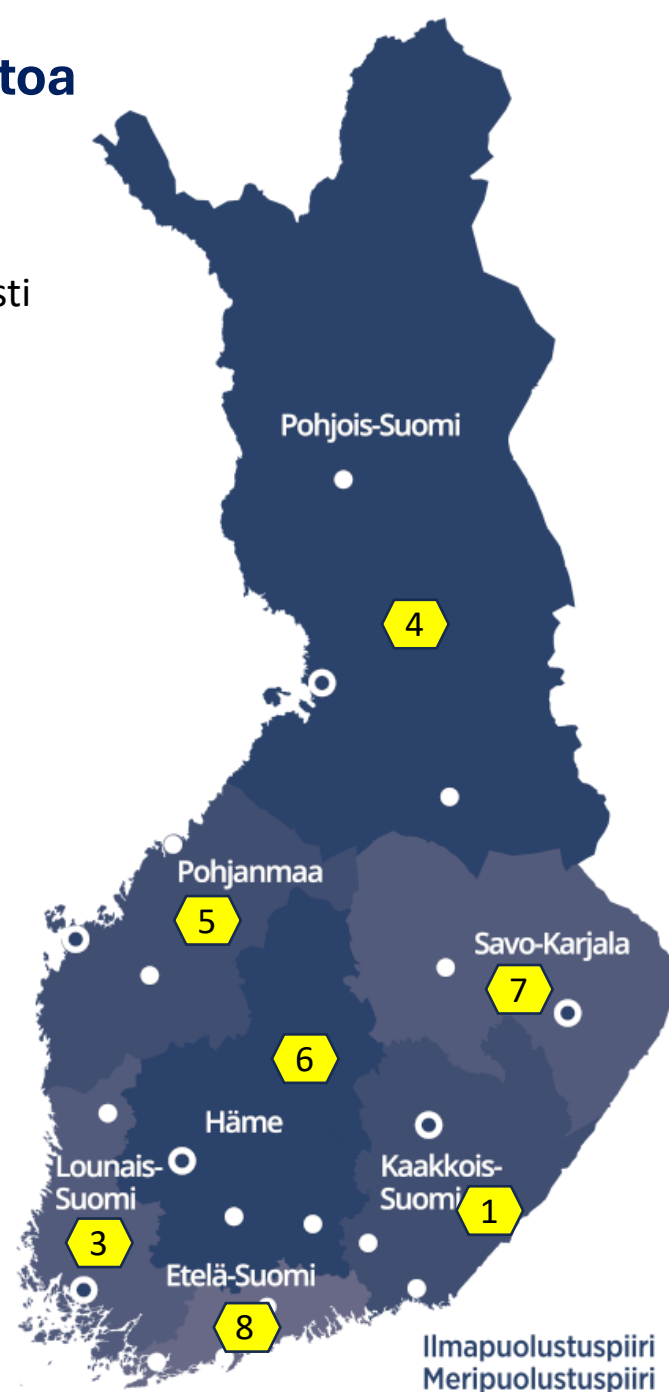
Varautumisen väylä -hanke

SKY KYSELY 12 / 2025 40 Kansanopistoa ja 9 Maanpuolustuspiiriä

- 40 opistoa / 74 ilmoittautui mukaan ”100” prosenttisesti
- 3 ruotsinkielistä
- 9% opistoista toimii jo jossain määrin MP-piirin kanssa
- 50% :lla on yhteistoimintaa kanssa (SPR, VPK, Kirkko

Mihin opetukseen varautumista voisi liittää:

- Oppivelvolliset 53 %
 - TUVA 24%
 - Maahanmuuttajakoulutus 71%
 - Pitkien linjojen koulutus 76%
 - Ammatillinen koulutus 47 %
 - Muu 50% (lyhyt kurssit ”kaikille” + hankkeet)
-
- 54 %:lla on henkilöstössä varautumisen osaajia (SPR, VaPePa, RES, MPK koul, partio..)
 - 62 %:lla on yhteistoimintaa viranomaisten kanssa (kutsunnat, poliisi, pelastusala)
 - 3 %:lla opistoista on sovittuja valmiustehtäviä (esim. väestönsuojelu)

PILOTTI I

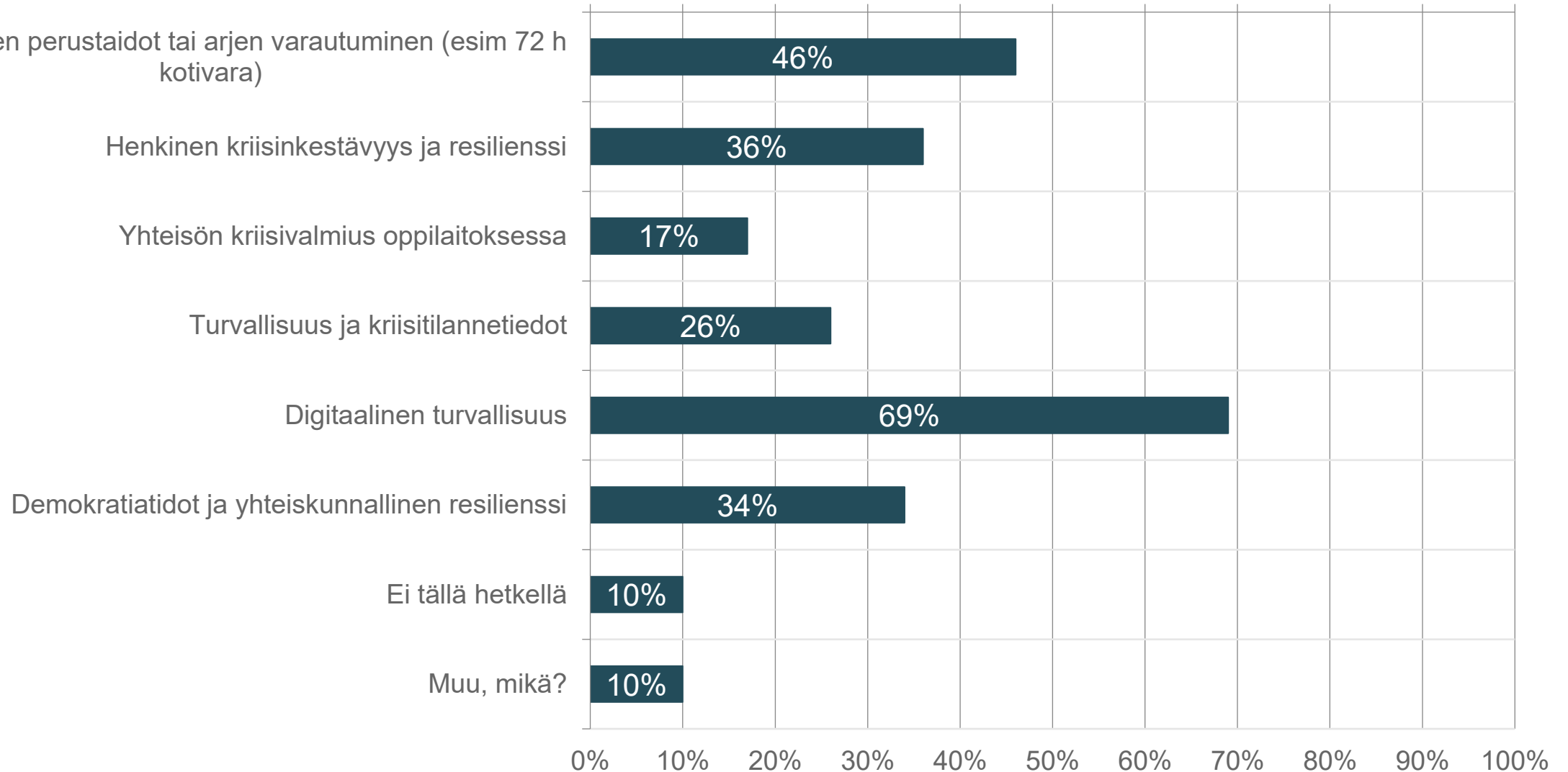
- Alkio-opisto
- Aktiivi-Instituutti
- Borgå folkakademi
- Etelä-Pohjanmaan Opisto
- Haapaveden Opisto
- HEO
- Itä-Karjalan Kansanopisto
- Itä-Hämeen Opisto
- JKO
- Joutsenon Opisto
- Jämsän Kristillinen Kansanopisto
- Kanneljärven Opisto
- Karkun evankelinen opisto
- Karstulan Evankelinen Opisto
- Keski-Pohjanmaan kansanopisto
- Kredu - Kristliga folkhögskolan i Nykarleby
- Kuurojen kansanopisto
- Kvarnen samkommun / Kronoby folkhögskola
- Kymenlaakson Opisto
- Laajasalon opisto
- Lahden kansanopisto/Vapaa akatemia
- Lieksan kristillinen opisto
- Linnasmäen opisto
- Muurlan Opisto
- Otavan Opisto
- Paasikivi-Opisto
- Pohjois-Savon opisto
- Reisjärven kristillinen opisto
- Riveria kansanopisto
- Rovala Opisto
- Suomen Raamattuopisto
- Suomen Nuoriso-opisto
- STEP-opisto
- Vuolle-opisto

5/2026 KYSELYN ”FIR” VS KENTÄLTÄ

- 2. Kysely lähetettiin VS oppilaitosmuodoille (FIN & SWE) huhtikuussa 2026
- 70 vastausta: 2 kansanopistoa, 56 kansalaisopistoa (80 %) 7 kesäyliopistoa, 4 opintokeskusta
- Noin 50 % on kiinnostuneita tai ”ehkä-lisätietoja tarvitaan”
- Digitaitoja ja -turvallisuutta opetetaan paljon, toisena ”72 h” sekä demokratiataidot
- Työttömät ja seniorit melko isoja kohderyhmiä
- Yhteistoimintaa runsaasti järjestöjen ja viranomaistenkin kanssa
- Osalle kursseista vaikea saada osallistujia, maksulliset kurssit ei vedä.
- VS tulokulmasta kokonaisuutta pitäisi yhtenäistää, markkinoida ja kehittää laatua

Varautumiskoulutuksen nykytila. Järjestetäänkö oppilaitoksessanne opetusta tai koulutusta, joka liittyy seuraaviin sisältöihin? Voit valita useita.

Vastaajien määrä: 70, valittujen vastausten lukumäärä: 173

Sisällöt Mitä aiheita oppilaitoksenne yhteiskunnallisen turvallisuuden ja varautumisen koulutuksissa käsitellään? Voit valita alla olevista useamman. Huom! Älä valitse sulkeissa olevia väliotsikoita.

Vastaajien määrä: 70, valittujen vastausten lukumäärä: 546

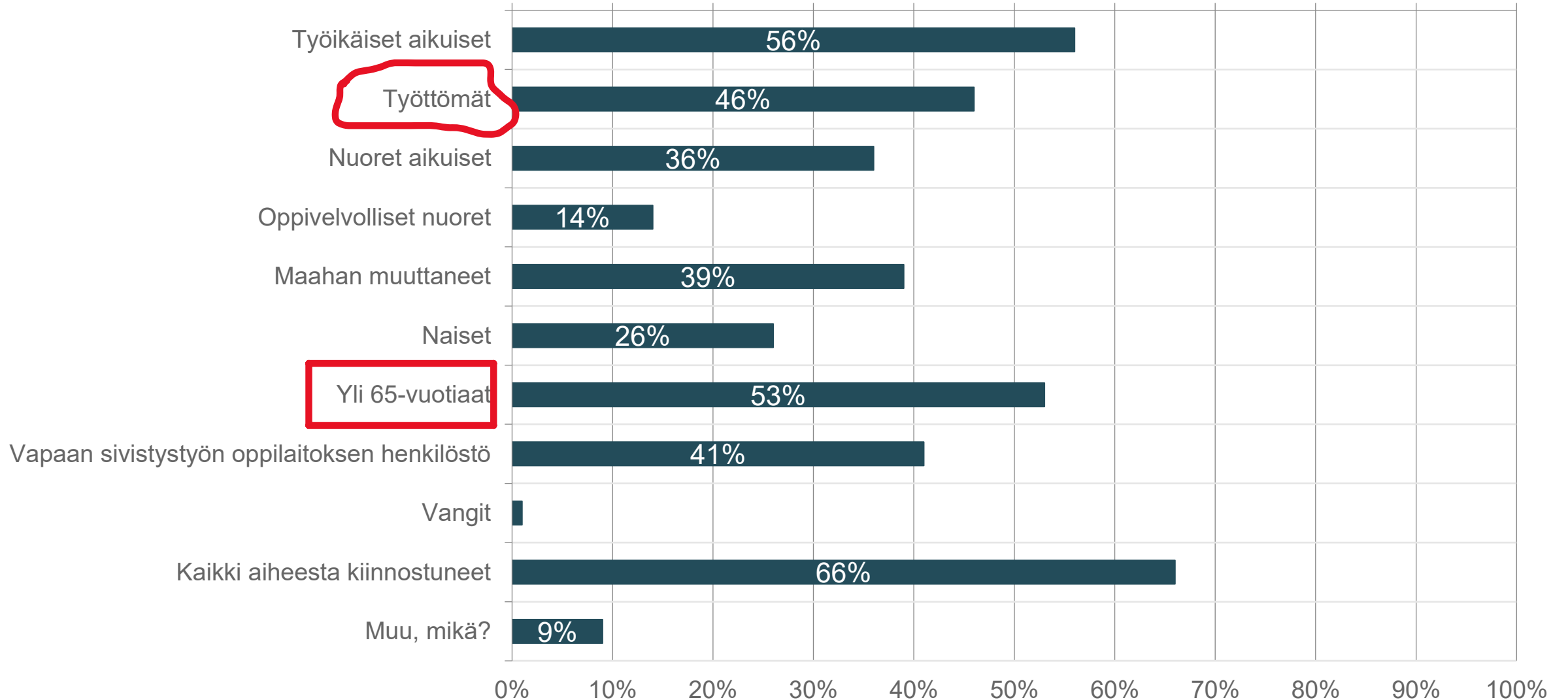
	n	Prosentti
(VARAUTUMISEN PERUSTAIIDOT JA TOIMINTA KRIISITILANTEISSA)	6	8,6%
1. Arjen varautuminen (kotivara, häiriötilanteet, palvelukatkot)	35	50,0%
2. Toiminta poikkeus- ja kriisitilanteissa	30	42,9%
3. Viranomaisviestinnän ymmärtäminen (esim. varoitukset, ohjeet)	20	28,6%
(HENKINEN KRIISINKESTÄVYYS JA RESILIENTSI)	4	5,7%
1. Stressin ja epävarmuuden käsittely	34	48,6%
2. Psyykinen ensiapu	21	30,0%
3. Yhteisöllisyyden merkitys kriiseissä	18	25,7%
(YHTEISÖN KRIISIVALMIUS OPPILAITOKSISSA)	0	0,0%
1. Oppilaitoksen varautumissuunnittelu	20	28,6%
2. Roolit ja vastuut häiriötilanteissa	20	28,6%
3. Harjoitukset (case- ja simulaatiot)	16	22,9%

	n	Prosentti
4. Kriisien käsittelyn yhteisölliset toimintatavat	5	7,1%
(DIGITAALINEN TURVALLISUUS)	2	2,9%
1. Tietoturvan perusteet (salasanat, tunnistautuminen, huijaukset)	54	77,1%
2. Tietosuojan ja yksityisyyden suoja arjessa	48	68,6%
3. Kyberturvallisuuden perusteet oppilaitoksissa	14	20,0%
4. Toiminta digitaalisissa häiriötilanteissa (esim. palvelukatkot, kyberhyökkäykset)	12	17,1%
5. Disinformaation ja informaatiovaikuttamisen tunnistaminen	31	44,3%
(MONIKULTTUURINEN JA INKLUSIIVINEN VARAUTUMINEN)	0	0,0%
1. Kriisiviestintä eri kielillä ja kulttuureissa	5	7,1%
2. Maahan muuttaneiden ja eri kulttuuritaustaisten ihmisten tukeminen kriisitilanteissa	3	4,3%
3. Eri väestöryhmien tarpeiden huomiointi kriisitilanteissa	7	10,0%
(YHTEISTYÖ JA VERKOSTOT)	0	0,0%
1. Yhteistyö viranomaisten (esim. Pelastuslaitos, poliisi) kanssa	18	25,7%

	n	Prosentti
2. Paikallinen valmiussuunnittelu ja varautumisverkostot	15	21,4%
3. Järjestöyhteistyö ja vapaaehtoistoiminta	23	32,9%
(DEMOKRATIATAIDOT JA YHTEISKUNNALLINEN RESILIENTSI)	1	1,4%
1. Luottamus, osallisuus ja yhteiskunnan toiminta kriiseissä	22	31,4%
2. Medialukutaito ja disinformaation tunnistaminen	32	45,7%
3. Rakentava keskustelu ja konfliktien käsittely	26	37,1%
Joku muu, mikä?	4	5,7%

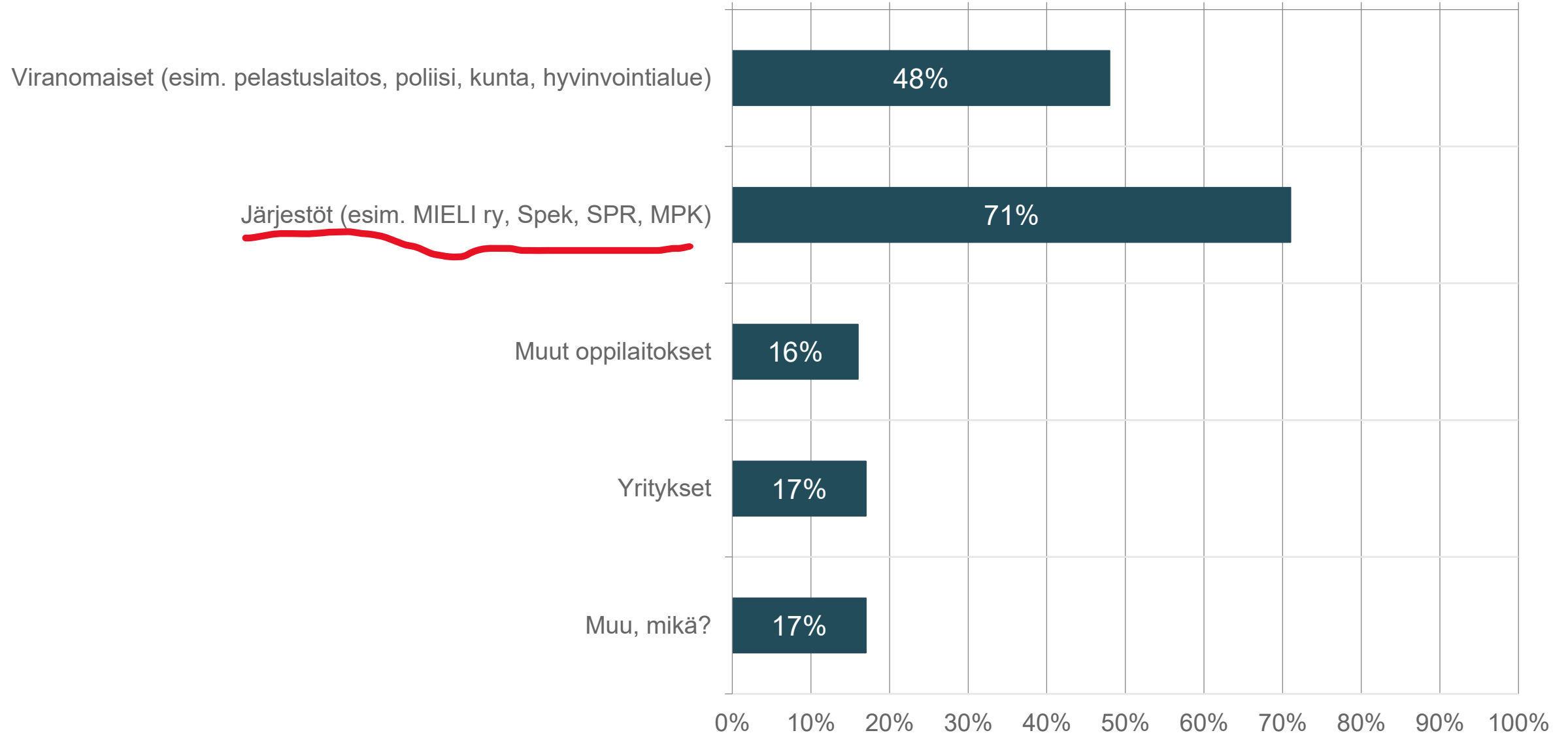
Kohderyhmät Mille ryhmille yhteiskunnallisen turvallisuuden ja varautumisen koulutukset on kohdennettu? Voit valita useita.

Vastaajien määrä: 70, valittujen vastausten lukumäärä: 270

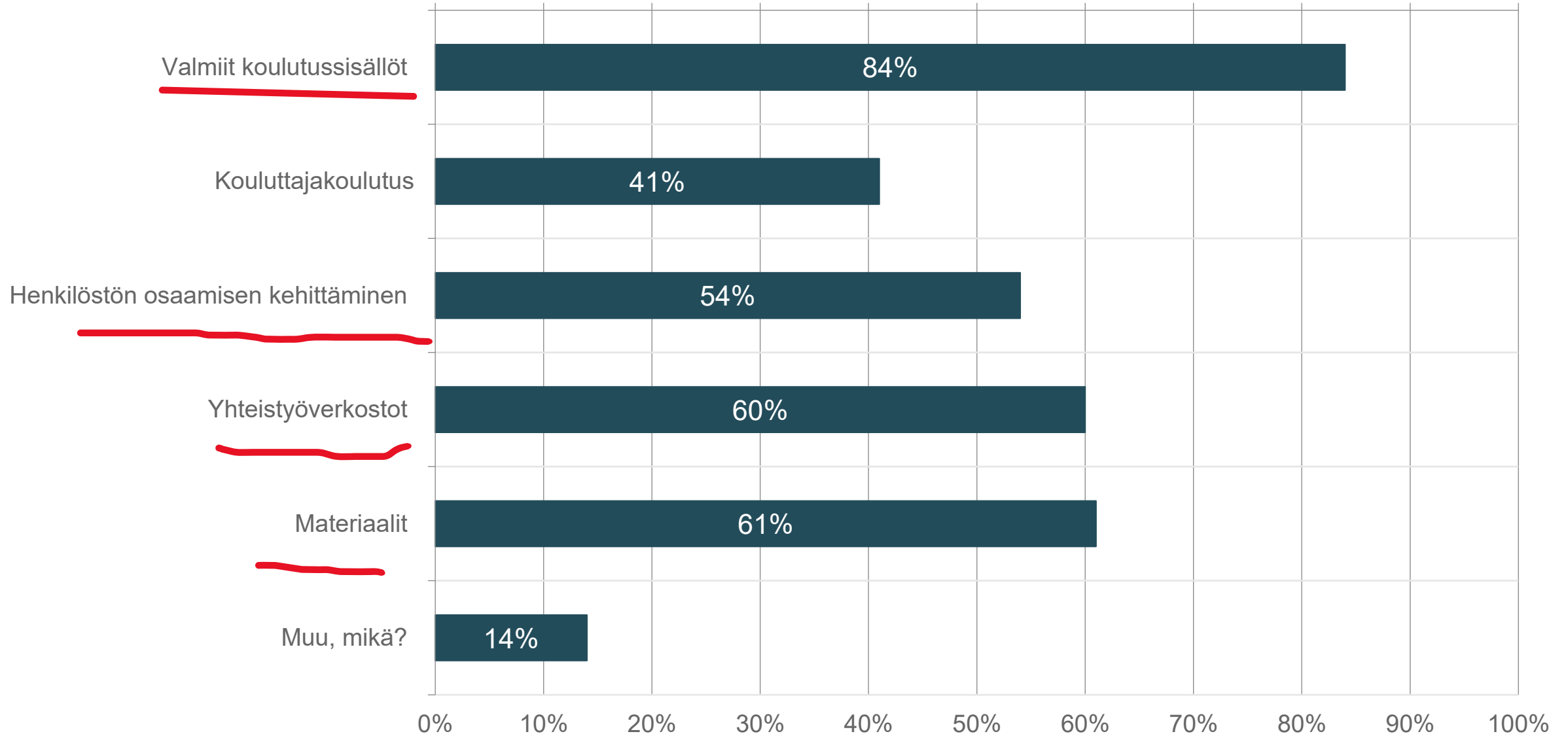
Keiden kanssa teette yhteistyötä koulutusten järjestämisessä? Voit valita useamman.

Vastaajien määrä: 58, valittujen vastausten lukumäärä: 98

Millaista tukea toivoisitte Varautumisen väylä -hankkeelta? Voit valita useamman.

Vastaajien määrä: 70, valittujen vastausten lukumäärä: 221

KOMMENTTIKENTISTÄ..

- ”Ensiapu-, pelastus- , järjestyksenvalvoja 40h, Suomen turvallisuus muuttuneessa maailmantilanteessa -luento (luennoitsijana **Puolustusvoimien komentaja**)”.
- “**En föreläsningsturné "Klarar du dig i 72 h"** ordnas under 2026 i våra olika byar, i samarbete med stadens affärsverk som firar 100 år i år. 4 föreläsningar har hållits under våren och flera kommer att ordnas även under hösten.”
- Ei varautumiseen ja yhteiskunnallisiin kriiseihin liittyvää spesifiä koulutusta, vain yksittäisiä kursseja/luentoja esim. ensiapukursseja. Yleisiä yhteiskuntataitoja liittyy koulutuskokonaisuuksiin, mutta **ne eivät varsinaisesti yllä varautumiseen tai yhteiskunnalliseen kriisiin** asti.”
- Asiakkaille suunnattujen koulutusten lisäksi oppilaitoksessa turvallisuuteen liittyviä **koulutuksia henkilökunnalle** (toiminta hätätilanteissa, suojautuminen ja poistuminen, väkivallan uhka, alkusammutus, hätäensiapu).
- **Järjestämme yleisötilaisuuksia joissa kaupungin johto käy läpi** varautumista ja yhteiskunnallista turvallisuutta. Järjestöistä yhteistyötä erityisesti SPR:n kanssa.
- **Viranomaisten ja kunnan kanssa yhteistyössä** suunnitellaan usein alueellisiin sivistystarpeisiin kohdistuvia varautumisen ja turvallisuuden koulutuksia.

KOMMENTTIKENTISTÄ..

- "Ensam är inte stark" - vi har bett alltifrån landshövdingen, polisen, räddningsmyndigheten, kommunerna, kyrkan, politiker att delta som presentatörer. Vi har haft bra föreläsare om beredskapsförråd, mm.
- Vi samarbetar inom ett Leaderprojekt med **flera andra organisationer** på Åland. (Nordic Preparedness)
- Varautumiskoulutukseen **ei ole pitkäjänteistä suunnitelmaa**, jossa olisi kuvattu nykytila, tunnistettu keskeiset tarpeet ja tehty suunnitelma tilanteen parantamiseksi. (72 h -> 144h ?)
- Varautuminen ja henkinen kriisinkestävyys ovat tärkeitä teemoja, tarve tunnistettu, mutta asia ei ole edennyt. Koulutusten sisällöt voisivat olla hyvin yhteneväisiä kaikkialla Suomessa, joten **yhteistyötä ja verkon yli tapahtuvaa** koulutusta on tarpeen lisätä.
- Första hjälpen 8t genomförs i samarbete med Helsingfors Svenska Scouter r.f. i deras utrymmen där utrustningen finns.
- Ottaa varautumiseen liittyvää opetussisältöä tiiviimmin **oppilaitoksen opetusohjelmaan** mukaan.
- Kunnan määrittelemänä **olemme toisen oppilaitoksen väistötila** uhka- tai kriisitilanteessa.

POHDITTAVAKSI HANKKEESSA.. Mm.

- “Mainiota että varautuminen on otettu keskeiseksi kehittämisen kohteeksi. Kansalaisopistot tavoittavat erittäin suuren joukon kuntalaisia.” **Opistot ovat tiedon, perustaitojen ja varautumistaitojen välittäjäorganisaationa puolueeton ja arvostettu toimija.”**
- Varautumisen perustaidot -koulutusta järjestettiin **mutta osallistujia ei saatu.**
- “Hankkeessa voisi koota listan koulutussisällöistä ja laatia niistä valmiita koulutusmateriaaleja.. **Sisältöpakettien suunnittelutyön voisi jakaa hankkeen oppilaitoksille..”**
- “**Pääkaupunkiseudulla tarvitaan asian osalta yhteistyö koko vapaan sivistystyön sektorilla.** Laajat, monipuoliset yhteistyöluennot ja -kurssit.”
- “**Tulevan lukuvuoden ohjelmaan on tarkoitus järjestää luentoja varautumisen eri alueilta”**

Varautumisen väylä -hankkeen tulevat tilaisuudet

Varautumisen ja henkisen kriisinkestävyiden koulutuspäivät JKO kansanopistossa Jyväskylässä 5.-6.8.2026

- Koulutus on tarkoitettu vst henkilöstön jäsenille, jotka ovat kiinnostuneita järjestämään henkisen kriisinkestävyiden ja varautumisen koulutuksia oppilaitoksessaan.
- Sisältöinä:
 - Yhtenäiset perusteet oppilaitoskohtaiselle suunnittelulle ja toteutukselle.
 - Verkostoituminen ja vertailu parhaisiin käytäntöihin.
 - Yhteistyömahdollisuuksien tunnistaminen.
 - Vapaan sivistystyön varautumistehtävän markkinointi.
- 1. päivän teema: **Varautumisen perusteet**
- 2. päivän teema: **Henkisen kriisinkestävyiden koulutuksen suunnittelu**
- Mahdollisuus osallistua myös striimilähetystä seuraamalla.

Tavoitteena on, että koulutuksen jälkeen osallistuja:

- Tunnistaa yhteiskuntaa uhkaavat laajamittaiset turvallisuus- ja häiriötilanteet sekä ymmärtää niiden vaikutukset kansalaisten arkeen.
- Tuntee yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS) perusteet sekä eri viranomaisten ja muiden keskeisten toimijoiden roolit ja tehtävät valtakunnallisella ja alueellisella tasolla.
- Ymmärtää henkiseen kriisinkestävyyteen ja varautumiseen liittyvät keskeiset käsitteet ja niiden merkityksen.
- Osaa suunnitella eri opiskelijaryhmille soveltuvia koulutuksia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Osaa analysoida ja kehittää edelleen vapaan sivistystyön varautumiseen liittyvää opetustoimintaa.

Ilmoittaudu mukaan 24.6.2026 mennessä koulutuspäivien [verkkosivun](#) kautta.

Vapaan sivistystyön päivät 3.-4.9.2026 Oulu

VST-päivillä 2026 keskustellaan erityisesti vapaan sivistystyön tulevaisuudesta ja sen roolista yhteiskunnan vahvistajana. Tapahtuman teema on:

“Katse sivistyksen horisonttiin! – Vapaa sivistystyö yhteiskunnan vahvistajana”

Ensimmäisen päivän ohjelmassa on Varautumisen väylä -hankkeen työpaja klo 14-15.30:
Vapaan sivistystyön oppilaitokset varautumisen ja kokonaisturvallisuuden toimijoina

Ilmoittautuminen on käynnissä [VST ry:n verkkosivuilla](#) 19.8.2026 saakka.

Lisätietoa:

Jarmo Pennala
hankeasiantuntija, Varautumisen väylä -hanke
jarmo.pennala@kansanopistot.fi
p. 040 14076061

Anni Henricson
kehittämispäällikkö, Suomen Kansanopistoyhdistys
anni.henricson@kansanopistot.fi
p. 040 136 7323

Henri Piirainen
järjestösuunnittelija, Kansalaisopistojen Liitto
henri.piirainen@kansalaisopistojenliitto.fi
p. 044 761 0700

Henrika Nordin
verksamhetsledare, Bildningsalliansen
henrika.nordin@bildningsalliansen.fi
p. 044 353 1813

Tuija Österman
pääsihteeri, Suomen Kesäyliopistot ry
tuija.osterman@kesayliopistot.fi
p. 050 302 8970

**Varautumisen väylä, Beredskap
tillsammans – Vapaa sivistystyö
kokonaisturvallisuuden vahvistajana**